

KARTA PRZEDMIOTU NA ROK AKADEMICKI 2019/2020						
INFORMACJE OGÓLNE						
1. Nazwa przedmiotu kształcenia		Anatomia człowieka				
2. Nazwa jednostki prowadzącej moduł		Wydział nauk o Zdrowiu Zakład Dietetyki				
3. Grupa treści kształcenia		podstawowego				
4. Typ przedmiotu		obowiązkowy				
5. Poziom studiów		Stopnia I				
6. Liczba punktów ECTS		3				
7. Poziom przedmiotu		podstawowy				
8. Rok studiów, semestr		I rok, semestr I				
9. Liczba godzin w semestrze						
Wyk.	Ćw.	Lab.	Prj.	Zp.	Pr.	
15	30	-	-	-	-	-
10. Język wykładowy: polski						
11. Wykładowca (wykładowcy) mgr Marta Dziekan						
INFORMACJE SZCZEGÓŁOWE						
12. Wymagania wstępne						
1) Podstawowe wiadomości z zakresu biologii (nauki o człowieku)						
13. Cele przedmiotu						
C1 Zapoznanie studentów z budową ciała ludzkiego oraz wzajemnych relacji poszczególnych jego części z nawiązaniem do aspektów klinicznych.						
14. Efekty uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych						
Student, który zaliczył przedmiot wie, zna, rozumie, potrafi:					odniesienie do kierunkowych efektów uczenia się	
WIEDZA						
EU01 omówić budowę ciała ludzkiego w podejściu topograficznym (kończyny górna i dolna, klatka piersiowa, brzuch, miednica, grzbiet, szyja, głowa) i czynnościowym (układ kostno-stawowy, układ mięśniowy, układ krążenia, układ oddechowy, układ pokarmowy, układ moczowy, układy płciowe, układ nerwowy, narządy zmysłów, powłoka wspólna);					K_W01, K_W02	
UMIEJĘTNOŚCI						
EU02 posługiwać się w praktyce mianownictwem anatomicznym oraz wykorzystywać znajomość topografii narządów ciała ludzkiego;						
KOMPETENCJE SPOŁECZNE						

EU03 dostrzegać i rozpoznawać własne ograniczenia w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych oraz dokonywać samooceny deficytów i potrzeb edukacyjnych	K_K01, K_K03
15.Treści programowe	
Forma zajęć - wykłady	
1) Anatomia ogólna: płaszczyzny, osie i okolice ciała ludzkiego. 2) Osteologia: ogólna budowa kości, połączenia stałe i stawowe kości, stałe i niestałe składniki stawu 3) Wprowadzenie do układu sercowo-naczyniowego: pojęcia: tętnice, żyły, naczynia włosowate. 4) Wprowadzenie do układu oddechowego: składowe układu oddechowego, górne drogi oddechowe 5) Wprowadzenie do układu nerwowego: podstawowe pojęcia (komórka nerwowa, zwój, jądro, nerw, nerw rdzeniowy, korzenie i gałęzie nerwu rdzeniowego, pień sympatyczny), spłot nerwów rdzeniowych 6) Ośrodkowy układ nerwowy (OUN): ogólna budowa oraz podział pnia mózgu i mózdzku. 7) Narządy zmysłów: zmysł wzroku, słuchu, węchu, smaku. Narząd równowagi. 8) Ogólna budowa czaszki : kości mózgowcowej i twarzoczaszki ich połączenia 9) Głowa, szyja: okolice głowy i szyi, układ tętniczy i żylny głowy i szyi, węzły chłonne głowy i szyi 10) Klatka piersiowa: ściany klatki piersiowej: żebra, mostek i ich połączenia, główne mięśnie wdechowe i wydechowe ze szczególnym uwzględnieniem przepony, nerwy przeponowe i błędne. 11) Jama klatki piersiowej: podział śródpiersia, jama opłucnowa, zachyłki jamy opłucnowej. 12) Topografia i budowa serca. 13) Drzewo oskrzelowe i oddechowe. 14) Układ dokrewny: położenie, budowa i czynność: podwzgórze, przysadki, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy i jajników. 15) Brzuch miednica: okolice jamy brzusznej, ściany jamy brzusznej i miednicy, podział jamy brzusznej (jama otrzewnowa, położenie narządów wewnątrz- zewnątrz-otrzewnowe). 16) Układ moczowo-płciowy: budowa, położenie i funkcje oraz unaczynienie nerek, ogólna budowa i położenie moczowodów, pęcherza moczowego, cewka moczowa męska i żeńska. 17) Kończyna górna: szkielet kostny obręczy i części wolnej kończyny górnej: ogólna budowa stawów: ramennego, łokciowego, promieniowo-nadgarstkowego. 18) Układ tętniczy kończyny górnej: tętnica pachowa, tętnica ramienna, tętnica łokciowa i promieniowa, miejsca badania tętna. 19) Kończyna dolna: szkielet kostny obręczy i wolnej kończyny dolnej: ogólna budowa stawu krzyżowo-biodrowego, biodrowego, kolanowego, skokowego.	
Forma zajęć –ćwiczenia	
1) Rodzaje tkanek i ich przykłady. Budowa mięśni i ich rodzaje. Powłoka wspólna (skóra i przydatki). 2) Szkielet kostny kończyny górnej i dolnej, szkielet kostny klatki piersiowej i miednicy. 3) Budowa kręgosłupa: krzywizny kręgosłupa, (lordozy i kifozy), budowa typowego kręgu, połączenia kręgosłupa: staw górny i dolny głowy, stawy międzykręgowe, krążki międzykręgowe, więzadła kręgosłupa. 4) Ogólna budowa serca. Krążenie duże i małe (struktura, czynność). Układ chłonny: budowa węzła chłonnego, położenie głównych grup węzłów chłonnych, główne pnie chłonne (zbiornik mleczu, przewód piersiowy, pień chłonny prawy), zakres spływu chłonki z poszczególnych części ciała. 5) Budowa i podział jamy nosowej, gardła i krtani, zatoki przynosowe i ich czynność), dolne drogi oddechowe (ogólna budowa tchawicy, oskrzeli, płuc).	

- 6) Budowa zewnętrzna i wewnętrzna rdzenia kręgowego, opony rdzenia kręgowego i przestrzenie między nimi, ośrodki autonomiczne rdzenia kręgowego.
 - 7) Nerwy czaszkowe i ich komponenty. Budowa zewnętrzna półkuli mózgu, jądra kresomózgowia, ośrodki korowe.
 - 8) Układ komorowy (wytwarzanie i krążenie płynu mózgowo-rdzeniowego), opony mózgowia i przestrzenie między nimi w aspekcie klinicznym, pojęcie dróg: ruchowych, czuciowych, zmysłowych, unaczynienie OUN (tętnice mózgu, koło tętnicze mózgu i jego znaczenie czynnościowe, schemat odpływu krwi żyłnej z mózgowia, zatoki żyłne opony twardej).
 - 9) Ogólna budowa oka i ucha.
 - 10) Dół przedni, środkowy i tylny czaszki, oczodół, kostna jama nosowa i jama ustna.
 - 11) Jama ustna, gardło, przełyk, migdałki, pierścień chłonny, położenie i czynność ślinianek, ogólna budowa i czynność języka
 - 12) Naczynia dochodzące i wychodzące z serca. Zastawki tętnicze i żyłne serca. Szkielet serca. Układ przewodzący serca. Unaczynienie i unerwienie serca. Topografia, budowa i unaczynienie (odżywcze i czynnościowe) płuc.
 - 13) Mechanizm oddychania.
 - 14) Położenie, budowa i czynność: podwzgórza, przysadki, tarczycy, przytarczyc, nadnerczy i jajników.
- Składowe układu pokarmowego: ogólna budowa: żołądka, jelita cienkiego i grubego.
- 15) Ogólna budowa topografia i funkcja: wątroby, śledziony, trzustki.
 - 16) Główne pnie naczyniowe jamy brzusznej i miednicy: aorta brzuszna, żyła główna dolna, żyła wrotna. Składowe układu pokarmowego: ogólna budowa: żołądka, jelita cienkiego i grubego. Ogólna budowa topografia i funkcja: wątroby, śledziony, trzustki.
 - 17) Główne pnie naczyniowe jamy brzusznej i miednicy: aorta brzuszna, żyła główna dolna, żyła wrotna.
 - 18) Budowa i położenie narządów płciowych męskich: jądra, najądrza, drogi wyprowadzające nasienie, gruczoł krokowy. Budowa i położenie narządów płciowych żeńskich: macica, jajowody, jajniki, pochwa.
 - 19) Główne mięśnie (ich czynność i unerwienie): mięśnie obręczy barkowej, ramienia, przedramienia i ręki. Splot ramienny położenie nerwy z niego wychodzące.
 - 20) Układ żylny kończyny górnej ze szczególnym uwzględnieniem żył powierzchownych i ich zmienności.
 - 21) Główne grupy mięśniowe kończyny dolnej (czynność i unerwienie): mięśnie uda, podudzia, stopy.
 - 22) Splot nerwowy lędźwiowy, krzyżowy -położenie, budowa, nerwy z nich wychodzące.
 - 23) Układ tętniczy kończyny dolnej: tętnica udowa, tętnica podkolanowa, tętnica piszczelowa przednia i tylna, miejsca badania tętna.
 - 24) Układ żylny kończyny dolnej ze szczególnym uwzględnieniem żył powierzchownych.

16. Narzędzia/metody dydaktyczne

1. Wykład
2. Stół anatomiczny
3. Objaśnienie i prezentacja multimedialna
4. Konsultacje

17. Sposoby oceny (F – formująca; P – podsumowująca)

F1. Aktywność na zajęciach

P1. Kolokwium na zajęciach	
P2. Egzamin pisemny	
18. Obciążenia pracą studenta	
forma aktywności	średnia liczba godzin na zrealizowanie aktywności
Godziny kontaktowe z nauczycielem**	45
Konsultacje	6
Przygotowanie się do zajęć i egzaminu	24
SUMA	75
SUMARYCZNA LICZBA PUNKTÓW ECTS DLA PRZEDMIOTU	3
19. Literatura podstawowa i uzupełniająca	
Literatura podstawowa:	
1) Michajlik A., Ramotowski W.: Anatomia i fizjologia człowieka; Wyd.5; PZWL, Warszawa 2019.	
2) Moryś J., Narkiewicz O.: Anatomia człowieka, t. 1-4; Wyd.1, PZWL, Warszawa 2019.	
3) Netter Frank H.; Atlas anatomii człowieka. Polskie mianownictwo anatomiczne; wyd.6, Edra Urban& Partner, 2015.	
Literatura uzupełniająca:	
1) Suder E., Brużewicz S.: Anatomia człowieka : podręcznik i atlas dla studentów licencjatów medycznych. Wyd. 2, Górnicki Wydawnictwo Medyczne, Wrocław 2012.	
20. Formy oceny - szczegóły	
<i>Należy wpisać skrócony opis sposobu wystawiania oceny końcowej.</i>	
1. Bardzo dobry - opanowanie całego materiału, przedstawianie wiedzy w logiczny układ, właściwie rozumie uogólnienia i związków między nimi oraz wyjaśnianie zjawisk , samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce . Posługiwanie się poprawnym językiem, stylem i terminologią naukową.	
2. Dobry plus - opanowanie całego materiału, wiązanie wiedzy w logiczną całość , wyjaśnianie zależności pomiędzy zachodzącymi zjawiskami, samodzielne wykorzystywanie teorii w praktyce z niewielkim ukierunkowaniem przez nauczyciela. Posługiwanie się terminologią medyczną.	
3. Dobry - Opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy w logiczną całość, rozumienie uogólnień i związków między nimi, stosowanie wiedzy teoretycznej i praktycznej z pomocą nauczyciela. Posługiwanie się poprawnym językiem i terminologią naukową.	
4. Dostateczny plus - opanowanie materiału programowego, wiązanie wiedzy wykazywanie związków logicznego powiązania między zjawiskami z pomocą nauczyciela. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce po ukierunkowaniu przez nauczyciela. Język poprawny. Posługiwanie się terminologią medyczną.	
5. Dostateczny – opanowanie treści programowych do treści podstawowych, trudności w łączeniu ich w logiczną całość. Wykorzystanie wiedzy teoretycznej w praktyce przy pomocy	

nauczyciela. Język potoczny, styl nieporadny.

6. **Niedostateczny** – brak wiadomości programowych, brak rozumienia uogólnień, umiejętności wyjaśniania zjawisk i zależności między nimi, liczne i poważne błędy, styl nieporadny, trudności w formułowaniu odpowiedzi.

Przedmiot kończy się egzaminem testowym

WARUNKI UZYSKANIA ZALICZENIA

Teoretyczne zaliczenie cząstkowe (kolokwium testowe) - odbywa się po zakończeniu danego działu tematycznego (tematyka wykładów i ćwiczeń). W czasie zajęć, z przedmiotu fizjologia, przewidziane są cztery kolokwia (po zakończeniu danego bloku tematycznego).

Kolokwium testowe - składa się z 30 - 45 pytań - maksymalna ilość punktów wynosi 30 – 45
Ocena pozytywna: 50% poprawnych odpowiedzi.

Ocena osiągnięcia założonych efektów kształcenia w zakresie kompetencji społecznych:

Kompetencje społeczne oceniane są na podstawie obserwacji studenta na zajęciach, analizując aktywność i zaangażowanie na zajęciach. Ocena wystawiona przez prowadzącego ćwiczenia porównywana jest przez prowadzącego zajęcia z samooceną studenta i w przypadku istotnych różnic – omawiana ze studentem.

1. Obecność na zajęciach zgodnie z zasadami uczestnictwa.
2. Uzyskanie nie mniej niż 50%/ ze wszystkich kolokwίων oraz ocena uzyskana za kompetencje społeczne.
3. Pozytywna opinia prowadzącego zajęcia wydana na podstawie systematycznego przygotowania do zajęć oraz aktywności na zajęciach.
4. Studenci, którzy nie uzyskają wymaganego minimum punktów i pozytywnej opinii prowadzącego zajęcia nie uzyskują zaliczenia z przedmiotu. Muszą oni uzyskać zaliczenie w sesji poprawkowej - przed przystąpieniem do drugiego terminu egzaminu. Zaliczenie ma formę testu pisemnego. Celem zaliczenia student powinien uzyskać minimum 50%.
5. Studenci, którzy uzyskają za każde kolokwium cząstkowe co najmniej 90% pozytywnych odpowiedzi, po uzyskaniu pozytywnej opinii od asystenta prowadzącego zajęcia mogą zostać zwolnieni z egzaminu końcowego z oceną bardzo dobrą.

EGZAMIN KOŃCOWY - egzamin testowy

1. Egzamin końcowy, z przedmiotu anatomia, składa się z 60 pytań testowych
2. Za odpowiedź prawidłową student otrzymuje 1 punkt, za błędną 0 punktów.
3. Do zaliczenia konieczne jest uzyskanie minimum 60% poprawnych odpowiedzi.
4. Egzamin poprawkowy ma analogiczną formę do egzaminu w pierwszym terminie.

21. Inne przydatne informacje o przedmiocie

1. Bezpośrednich informacji o tematyce zajęć i treściach programowych udziela Prowadzący w trakcie zajęć i podczas konsultacji
2. Zajęcia odbywać się będą w PSW w Białej Podlaskiej
3. Zajęcia będą się odbywać zgodnie z aktualnym planem zajęć
4. Konsultacje będą się odbywać zgodnie z obowiązującym terminarzem

*L – laboratorium (w przypadku zajęć z języka obcego oznacza lektorat)

** Zajęcia prowadzone z bezpośrednim udziałem nauczyciela akademickiego lub innej osoby prowadzącej zajęcia **oraz konsultacje**